

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३६ / अंक : ४३ / २०७६ जेठ ३१ गते शुक्रबार / 14 June., 2019 / मूल्य रु. १०/-

आफ्नै सरकारिरुद्ध समिति

काठमाडौं। लोकसेवा आयोगले सरकारको अनुरोधमा सरकारी कर्मचारी भर्ना गर्न प्रक्रिया जेठ १५ गते सुरु गरेपछि विवाद उत्पन्न भएको छ। सरकारले १९६९ जना कर्मचारीको आवश्यकता परेको भन्दै भनको प्रक्रिया अथि बढाउन लोकसेवा आयोगलाई अनुरोध गरेको थियो। सरकारको अनुरोधपछि आयोगले कार्यतालिकाने प्रकाशित गरेर प्रक्रिया अथि बढाएपछि अहिले त्यस विषयमा विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रतिनिधिसा अन्तर्गत रहेको राज्यव्यवस्था तथा सुशासन समितिले स्थानीय तहमा कर्मचारी भर्त्तासम्बन्धी लोकसेवा आयोगले गरेको विज्ञापन रह गर्न सरकार र लोकसेवा आयोगलाई निर्देशन जेठ २७ गते दिएको छ। राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिको पदेन सदस्यमा स्वयम् प्रधानमन्त्री को पोली रहेका छन् भने

» बाँकी ८ पेजमा

राप्रपाको राम्रो कुरा

काठमाडौं। राप्रपाको एकमात्र सासद राजेन्द्र लिङ्ग देनले फेरि मुहा उठाएका छन्- जातालाई होइन, गरीवलाई आरक्षण देउ। जातीय आरक्षणले छिटे देशलाई जलाउँछ, देशमा जातीय देख्गा सुरु हुँच। उनले भनेका छन्- लोकसेवा आयोगले गरेको विज्ञापन जातीय आरक्षणको दुष्प्रिणिमको प्रारम्भ मात्र हो। यसले आफ्नो जातीय रूप देखाएपछि देशमा आगो बल्च। एउटा युवा सासद जसले सही बोलेको छ, त्यो बोली न सरकारले सुन्छ, न सासदले विश्लेषण गर्छ। देश यसरी जातीय विवादितर जाँदो छ। विश्लेषक, विज्ञापनलाई सुझाव लिएर सरकार किन चल्दैन ? आचर्य छ।

नांगो ब्रह्मलुट : थापा

काठमाडौं। राष्ट्रिय प्रजातन्त्र

पार्टीका अध्यक्ष कमल थापाले लोकतन्त्रका नाममा देशमा लुटन्त्र चलिरहेको बताएका छन्। पार्टीले सञ्चालन गरेको दोस्रो चरणको चारादिने हिन्दु जागरण स्वाभिमान यात्राको २० गते गोरखामा समापन गर्दै त्यस्तो बताएका हुन। अध्यक्ष थापाले नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको सरकारको पालामा भ्रष्टाचार बढेको भन्दै त्यस्तो बयान गरेर साथ्य नभएको उदघोष समेत गरेको थिए। समापन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष थापाले भने अनेक बहानामा भ्रष्टाचारै भ्रष्टाचार भइरहेको छ। वाइडवर्डी जहाज खरिद काण्ड होस् वा एनसेल कर छली काण्ड होस् त्यसमा अबै भ्रष्टाचार भएको उनले बताएका थिए। ३८ किलो सुन तस्करी भयो केही व्यक्ति पकाउ परेपनि तस्करी

भएको सुन आजसम्म फेला पर्न सकेन भन्दै तस्करी काण्डको सही रूपमा छानविननै नगरिएको थापाको आरोप थिए।

प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारको जग्गा भू-माफियाहरूले कब्जा गरे।

भू-माफियाहरूसँग सत्ताधारी पार्टीको नेताहरू मिलेर सरकारी जग्गा व्यक्तिको नाममा दर्ता गरिएको छ। पूर्व सचिव शारदाप्रसाद त्रिताल आयोगले दिएको प्रतिवेदनलाई हेर्ने

» बाँकी ५ पेजमा

द्वीप हो कि हाउगुजी ?

काठमाडौं। @Kpsharmaoli ले लण्डनबाट यस्तो ट्वीट गरेका छन्- मिलन चाम्स लोभलाग्दा पर्सनालिटीका रैचन्। यिनलाई एउटा मन्त्रालय दिन पाए विरोध गर्ने पत्रकारहरू, युट्युबरहरू, मजाक उडाउने कार्टुनिस्टहरू, अद्यारोमा पार्न विविसीका अन्तर्वार्ताकारहरू सबैलाई जेलमा कोचेर उल्टै थारिपूर्ति पनि तिराउँथे कि ? देशलाई चाम्सको खाँचो छ। हो त नयौं अधिनायक बनेका कोपी ओली जसले मिडिया विधेयक त्याएर पत्रकारलाई ठेगान लगाउने सोच राखेका छन्, उनका लागि चाम्सको खाँचो बुकिनसक्नु छ। बेलायत पुगेर प्रधानमन्त्री ओली नेपाली पत्रकारिताबाट कसरी तस्रिएका रहेछन्, कति पूर्वग्रही देखिए, प्रष्ट भएको छ। नेपाली पत्रकारहरूले यो सरकारसँग सतर्क भएर गोलबन्द हुन जरुरी छ। अन्यथा पत्रकारिता राज्यको चाटुकारितामा बदलिने छ।

आफ्नै हात जग्नाथ

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको सरकारले मुलुकभरमा समानुपातिक सिद्धान्तका आधारमा विकास योजना बाँडफॉड गर्नुपर्नेमा त्यसो नगरि पहुँचका आधारमा विकास योजनाहरू बाँडको छ। कुनै जिल्लामा सही आयोजनाहरू राखिएका छन् भने कुनै जिल्लामा कुनैपनि योजना परेका छैनन। कुनैमा एउटा शिर्षकमा मात्र बजेट राखिएको छ। प्रधानमन्त्री, सचिवका जिल्लाहरूमा धेरैवटा शिर्षकमा करोडौ बजेट राखिएको छ। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीले विगतको नेपाली कार्यसङ्को सरकारले पहुँचका आधारमा बजेट राखेको आरोप लगाउँदै आएको थियो। तर आफै सत्ताको नेतृत्वमा पुगेपछि उसले समेत आफ्नो हात जग्नाथ भने नेपाली उच्चानलाई चरितार्थ गरेको छ।

» बाँकी ६ पेजमा

धर्म संस्कृतिरुद्ध उभियो सरकार

काठमाडौं। पछिलो समयमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको कोपी ओली सरकार दिनप्रतिदिन आलोचनाको पात्र बन्दै गएको छ। सरकारले चाँटर्फै दर्हतको बढाएपछि विभिन्न संघ-संस्थाहरू सङ्केतको आन्दोलनमा गएको छन्। सरकारले सञ्चार जगत्को नियमन गर्न नाममा नियन्त्रण गर्न विधेयक संसदमा दर्ता गरेपछि नेपाल पत्रकार महासंघ सङ्केतको आन्दोलन गएको छ। महासंघले दोस्रो चरणको आन्दोलनमा समाप्त गर्दा समेत ओली नेतृत्वको धोण्णा गरेको छ। त्यसैगरी राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगलाई समेत सरकारको मुख्य सललाहकार महान्यायाधिकार अन्तर्गत राख्दै गरी विधेयक संसदमा पेश गरेको छ। त्यसै गुठीसम्बन्धी कानुन एकीकरण तथा संशोधन गर्न त्याएको विधेयक समेत विवादितो धेरामा परेको छ। गुठी सम्बन्धी विधेयकको

» बाँकी ८ पेजमा

सुशासनको नाममा कुशासनतर्फ सरकार

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको कोपी ओली सरकारले सुशासनलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेको उदघोष गरेपनि व्यवहारमा सरकार कुशासनतर्फ उन्मुख भएको छ। सरकारले राजदूत नियुक्ति सम्बन्धी निर्देशिकाको विपरित मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट चार देशका लागि चार जग्गालाई राजदूतमा सिफारिस गर्ने निर्णय जेठ २३ गते गरेको छ। निर्देशिकाको पहिलो नव्वरमै राजदूत नियुक्ति प्रक्रियाको प्रारम्भ परराष्ट्र मन्त्रालयबाट गरिनेछ भने उल्लेख गरिएको भएपनि जेठ २३ गते विहारको मन्त्रिपरिषद्को बैठकमा प्रधानमन्त्री ओलीले ४ मुलुकका लागि प्रस्तावित राजदूतहरूको नामावली पढेको सुनाएपछि मात्र परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्वालाली थाहा पाएका थिए।

अब विप्लव सुनिन थाले

काठमाडौं। नेपाली पत्रकार, नागरिक समाज, बुद्धीजीवीहरूले जति चिन्हाए पनि सरकारले सुनेन। दुई तिहाइको अहंकारमा सरकार अन्धो बनेकै छ। जसरी पनि नेकापाकरण गरेर देशलाई नेकापामय बनाउने बड्यन्त्रा लागेको छ।

यसैकारण लेख्यो, जति लेखेपनि सरकार पढ्दै पढ्दैन। बोल्यो, जति बोले पनि कानमा तेल हालेर चलेको सरकार सुदै सुदैन। लोकतन्त्र लूटन्त्र बनिसक्यो। तस्कर, माफिया, बलात्कारी र हथारको जगजी चालिरहेको छ। न्यायको माँग गर्नेहरूमात्रा राज्यदमन चर्कदै गएको छ। यसको विरोधमा बोल्ने विप्लव माओवादी हो। यसकारण विप्लव सुनिन, देखिन, देखिन थालेका छन्।

यो अवस्थामा शान्ति समृद्धि, सुधी नेपालीको सपना सपनामात्र हो। बुद्ध होइन, विप्लव जन्मिने तरखर सुरु भइसक्यो।

तालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न शकिन्छ।

What Is Behind India's Politics of Renaming?

WILLIAM GOULD

The movement to change India's national symbolism under the BJP deliberately targets the principal ideas underpinning the vision of India as a secular state.

YOGI Adityanath, the chief minister of Uttar Pradesh and well known Bharatiya Janata Party (BJP) Hindu-right hardliner, announced a change of name of one of north India's most historically important cities (and its associated district) — Allahabad. The new city, henceforth, is to be officially known as Prayagraj, a name that connects to Prayag, meaning "place of offerings," and reflecting the significance of the city in Hindu mythology as the point of the confluence (sangam) of three rivers — the Ganga, Yamuna and the mythical Sarasvati.

The attempt to erase aspects of India's Indo-Islamic culture here is clear: Allahabad had become a city of political and administrative importance through the 17th century, following the siting of a fort there by Emperor Akbar in 1584 and its foundation as a large imperial city under the name of Allahabad. The grandson of Akbar, Shah Jahan, subsequently named the city Allahabad following his accession to the Mughal throne in 1628.

The city was home to both the most important of the country's high courts and was pivotal in the development of India's anti-colonial nationalist leadership, being home to the Nehru family. The city's constituencies had, through the 1950s and 1970s, supported Nehru and his Congress Party associates. Socialism had also been strong in the city, which was the home of Ram Mohan Lohia. In social terms, Allahabad's elite has been pivotal in India's modern political history, being largely dominated by three powerful Kashmiri families — Nehru, Katju and Sapru — and boasting one of the most historically important university student unions.

The name change, then, is clearly part of a large scale and more systematic process of political iconoclasm that has a range of implications for the Sangh Parivar's (the family of Hindu right-wing organizations) self-projection. In the case of Allahabad, the name change has proximate and more profound aspects. On the one hand, for the Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS), a right-wing volunteer movement associated with the BJP, the city was important as a base for some of the organization's key leaders in last part of the 20 century; the name Prayag is routinely used by the RSS. The city is also the location for one of the most important large-scale festivals of the Hindu calendar, the Kumbh Mela, which takes place every 12 years. And, importantly, the city's existing name itself is associated with the Muslim minority in India.

POLITICAL ICONOCLASM

In the short term, Adityanath's move seems to have backfired, as social media is flooded with memes ridiculing the chief minister's petulance in renaming

places to make them sound more Hindu. The renaming of Allahabad, however, points to more profound changes: the unraveling of some of the principal national symbols in a manner which signals a deliberate attempt to transform historical consciousness and shape new ideas of national belonging. In some cases this is more appropriation than deletion.

The most spectacular initiative in the former category has been the projected giant iron statue of Vallabhai Patel, the so-called "Iron Man" of India and its first home minister. Patel has been repeatedly evoked by the Hindu right as a conservative Congress leader sympathetic to many of its ideas. A Gujarati, like Prime Minister Narendra Modi, Patel's immortalization as the world's largest statue reflects the gigantism of India's new regime, from the exaggerated projections of the so-called Gujarat model of economic development to the popular circulation of Modi's 56-inch chest as a prerequisite for the achievement.

The giant statue is planned to oversee the massive dam project at Sardar Sarovar, which has also seen the displacement of a number of Tadvi tribal villages and their religious sites (Sadhu Tekri). Protests against this state gigantism and its use of national icons has come, over the medium to longer term, from celebrities including Arundhati Roy and Aamir Khan, and especially the Narmada Bachao Andolan — an Adivasi movement that has coopted human rights activists.

Adityanath, then, is following a well developed trend in his naming campaign, which goes right back to the deliberate attacks on established nationalist legacies in India from the beginning of BJP rule. Modi's 2014 election tour, particularly toward the end of the campaign, illustrated, for example, the enormity of the post-independence era for the symbolic construction of state development and national freedom, and the potential desire to rethink its significance for a putative new regime.

The BJP made as much mileage as possible out of dissatisfaction with the long-standing dynastic politics of the Nehru family. In one of Modi's speeches in Amethi in Uttar Pradesh in May, for example, the sound bites were clear: "India is done with this [Nehru-Gandhi] dynasty. India has had them for over 60 years. It's time for the poor and the dispossessed to rise to the top ... the government of mother and son is about to go, nothing can stop it now." The most direct and salacious attack of all was a poster containing an image of Jawaharlal Nehru and Edwina Mountbatten (wife of Britain's last viceroy of India) alongside the words "Deshi Videshi patni premi" (native foreign-wife lovers), versus Modi as "Desh premi" (country lovers), making a reference to the alleged love affair between Nehru and Edwina.

Rhetoric about the end of a dynasty automatically evoked the idea of the end of an era,

and a movement away from autocracy to democracy, quickly reflecting the idea of the end of princes' rule over most of India shortly following 1947. Key to Modi's symbolic approach and attack on Nehru was to connect himself as directly as possible to the historical drama of Nehru's conflict with Vallabhai Patel. Again, in the first week of May in a speech at Ambedkar Nagar, he argued counterfactually that "if Sardar Patel had become the first prime minister things would have been very different... This family did not do justice with him. I have come from Patel's state." Personal hubris and historical identification also played its part.

DELIBERATE OBLITERATION

Since the election of Narendra Modi in 2014, a range of other central government projects have been renamed or rebranded, in most cases with a drive to remove associations with the Nehruvian legacy. Movement between different types of historical figures has allowed the BJP to be iconoclastic in some areas too, especially around Congress's key anniversaries and hagiographies. October 31 — Patel's birthday — has been renamed Unity Day and the celebrations are to be televised by Doordarshan from Patel's home village of Karamsad, in Gujarat. This was a deliberate obliteration of the use of the date to commemorate the anniversary of Indira Gandhi's death.

The Modi regime has sought to place its own man — Deen Dayal Upadhyaya — as the symbolic center of movements for rural reform and tribal development. It did so by relaunching and renaming an older rural skills program after the ideologue. Similarly, a decision was made to drop the name Nehru from the Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission, and Indira Awaas Yojna, the rural housing scheme, was slated as being changed to National Gramin Awaas Mission.

Renaming development and education programs is not simply an exercise in re-signification. It is a process, too, of establishing a new intellectual and cultural milieu that is distinctively Indian by virtue of its historical depth as "prior" to the West. Key here is the idea of India's "ancient" (and therefore "prior" or "superior") culture as a means of rejuvenating the idea of the Indian nation in contemporary India. Two recent events serve as examples. The head of the Indian Council for Historical Research, Professor Yellapragada Sudershan Rao, has as his main agenda, — a drive to "prove the historicity of the [Indian epics] Mahabharata and Ramayana." In even more bizarre fashion, Anand J. Bodas, an attendee of the Indian Science Congress, claimed that the first human flight technologies had taken place at the time of the Vedas.

This has been a longer-term approach of the BJP. In the 1980s the party strongly supported the decision by Doordarshan, the Indian television broadcaster, to televise versions of the Indian

epics like the Mahabharata and Ramayana. All post-colonial regimes go through phases of symbolic rejuvenation, and these iconoclastic initiatives in some ways reflect the earlier removal of colonial era statues and names. One of the key differences is that in the 1950s, much of the initiative in this area came from the grassroots, whereas the Hindu right's iconoclasm and renaming is state-driven. On May 14, 1957 — the centenary of the Indian Mutiny — the national parliament debated the removal or change of colonial era statues. Few powerful voices argued that monuments from the British period were "offensive." In fact, many MPs were in favor of restoring and maintaining them.

All the same, in a number of cases statues, monuments and cemeteries were desecrated, defaced, destroyed or removed by crowds and popular movements. There were also agitations to have statues of Queen Victoria removed in various places, including one in front of the Council Hall in Bombay. Other memorials faced more direct popular reaction. Cemeteries became particular targets. By April 1, 1948, over 800 had been taken over across

India, and there were reports of desecration of the sites, especially when they were located in remote areas. The movement to change India's national symbolism under the BJP is much less ambivalent. In the last year, it has clearly been associated with a parallel process of institutional reorganization, the silencing of universities by placing university staff under the jurisdiction of civil service rules and the reconfiguration of research and education by replacing existing staff with BJP supporters. Most importantly, these symbolic shifts, name changes and projects of iconoclasm have deliberately targeted the principal ideas — and the historical processes or people representing them — underpinning the vision of India as a secular state.

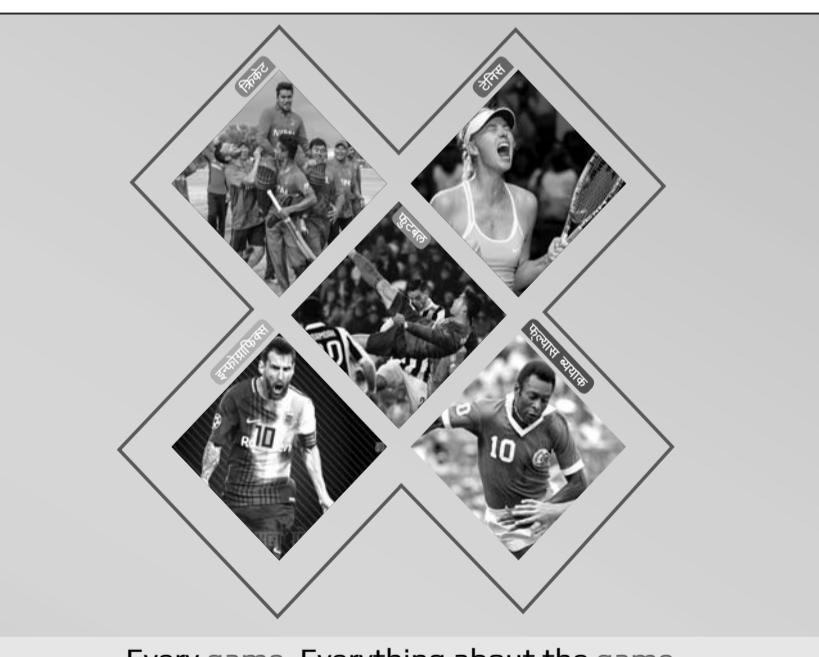
This is a totalizing ideology, which bears some resemblance to the forms of political religion in the symbols and ceremonies of Nazism in the 1930s and 1940s. Along the way, however, the definition of who constitutes the "people" or "volk," and who is excluded is a much more contested debate in contemporary India when compared to 20-century central and southern Europe.

क्यान्सर रोगबाट बच्ने उपायहरू

- सूर्तजन्य पदार्थ सेवन नगर्ने
- मादक पदार्थ सेवन नगर्ने
- दैनिक कम्तिमा ३० मिनेट शारीरिक क्रियाकलाप गर्ने
- स्वस्थ र पोषिलो खाना खाने, फलफूल र हरियो सागसबजी प्रसरस्त मात्रामा खाने
- ह्युमन प्यापिलोमा भाइरस (Human Papilloma Virus (HPV)) र हेपाटाइटिस बीको खोप लगाउने
- नियमित रूपमा स्वास्थ्य परिक्षण गराउने।

स्वास्थ्य कार्यालय काठमाडौं

प्रदेश नं. ३

Every game. Everything about the game.

सबैक्षेत्र

www.sabaikhel.com

info@sabaikhel.com

For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

जुका राजनीतिको अन्त्य नभए देश सकिन्छ

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

जता हेरे पनि शोषणमात्र छ, लोकतन्त्रको नाम छ, लोककल्प्याण करै देखिन्न। जुका राजनीतिको अन्त्य नहुने हो भने देश सकिन्छ। जति बोले पनि सुनवाई नहुने, जति लेखे पनि सत्ता बुझ्न नयाहने, जता पनि माफिया, तस्कर, बलाकारी, हत्यारा, लेनदेनमात्र देखिने राजनीति भनेको घाटक रोग हो, यो रोगको उपचार नहुनु भनेको बर्बादीपछिको समाप्ति नै हो।

प्रवण्डले ओलीजीले छाड्नुहुन्छ, म प्रधानमन्त्री बन्नु भनेपछि बढेको राजनीतिक तापक्रम उमिलन थालेको छ। पार्टी एकीकरण कायम राख्न प्रवण्ड प्रधानमन्त्री बन्नुपर्छ भनेर वामदेव गौतमले नै भन्नु र हिरबोल गजुरेलजस्ता प्रवण्ड निकट सासदले आलोपाले रूपमा सरकार चलाउने कुरा पुरानै सहमति हो, अब प्रवण्ड नै प्रधानमन्त्री बन्नुहुन्छ भन्न थालेका छन्।

प्रधानमन्त्री ओलीले समेत प्रतिकारमा बोल थालेपछि नेकपाभित्रो एकीकरण आलोपाले खानकै लागि रहेछ भने प्राई देखिन थालेको छ। बुद्धिजीवीहरू प्रधानमन्त्री कैरौ नफैरौ भने नेकपाभित्रो आवाज सुनेर रिथरता र सहनशीलता कहिले आउने होला यी पदखोरहरूलाई, सत्ता, शक्ति र सम्पत्ति बिना कम्युनिष्टहरूको त श्वासै अड्किने रहेछ समेत भन्न थालेका छन्।

भारतमा मोदीले पुनः निर्वाचन जितेर सरकार गठन गर्नु, सरकारका विदेश मन्त्रीका रूपमा २०७२ साल असोज १ गते केही विनलाई संविधान जारी नार्म मोदी सरकारको दूतका रूपमा आएका र उनको सुभाव नमानेर फारस्ट ट्रायाकाट संविधान जारी गरेर ओली प्रधानमन्त्री बनेपछि भारतले नेपालमा नाकावनी लागाउने माट्टर माइप्रम नामिएका डा. सुरभान्धम जयशक्तराई विदेश मन्त्री बनाएपछि नेपालमा सत्ता परिवर्तनमात्र होइन, एकीकृत नेकपा नै चार्किएको र विरिन सक्ने परिवृश्यहरू विकसित हुनथालेका छन्।

लोकराज बरालजस्ता भारत निकट र भेषबहादुर थापाजस्ता भारतकै राजदूत भइसकेको व्यतिहरू एस जयशक्तर मोदीका विश्वासपात्र हुन्, उनले मोदी नीतिलाई कार्यान्वयन गर्ने हो भनेका छन्। मोदी नीति के हो? भारत हितबाहेक मोदी नीति नेपाल हित होइन भने नेपालले राम्रारी बुझ्नुपर्छ। यही नीतिको धमाका हो प्रवण्डले अर्का अध्यक्ष दिल्लीमा एका बेलामा आपू प्रधानमन्त्री हुने भयाली पिटेको अन्तर्घनी र फर्केपछि ओलीले दिएको प्रतिघनी।

निश्चय नै भारतको विदेश नीति कार्यान्वयनका लागि एस जयशक्तराई गैर सांसदको रूपमा विदेशमन्त्री बनाइनु भनेको अमेरिका र चीनको द्वन्द्वबाट भारतलाई लाभ दिलाउन, पाकिस्तानलाई दबाबामा राख्न, रूस, जापान, कोरियासँगको सम्बन्ध सञ्चालन र प्रवर्द्धनमा केन्द्रित हुनेछ तर नेपालमा बढ्दो पश्चिमा र चीनको पदचापलाई भारत सहन्न भन्नु मुख्ता हुनेछ। एस जयशक्तर नेपाली नेतालाई राम्रारी बुकेका र प्रधानमन्त्री मोदीले नेपालबाटे लिने निर्णयमा उनको हात देखिने टिप्पणी धैरै कुट्टीतिहरूको रहेको छ। यसको अर्थ नेपाल भारत सम्बन्ध समस्यामा नजाला, नेकपाका लागि कठिन दिनको सुरुआत चाहि हुनथालेको अर्थमा बुझ्नुपर्ने हुन्छ।

अराजकता र अप्रजातान्त्रिक शैलीमा निर्कूशता काची च्यापेर अधि बढेको ओली सरकार र नेकपाभित्र एकाएक राजनीतिक चढ ग्राउ सुरु भएको छ। मूलधारको माओवादी दुक्रा दुक्रा भएर मूलधारको सत्तामा

गए पनि चोइटा माओवादी बम र रक्तपात, विद्रोह र कम्युनिष्ट एकता गर्न अधि सरेका छन्। रागतको सर्वत पिएर सत्तामा जाने र सामन्त बन्ने कम्युनिष्ट चरित्र नगरबधुजस्तो रूपमा देखिन र तुम्हिन थालेका छन्। नेपालमा जे परिवर्तन भयो र जसजसले सत्ता चलाए, त्यसको जग १२ बुँदे दिल्ली सम्भौता सत्ता चलाए, त्यसको जग १२ बुँदे दिल्ली सम्भौता नै हो र यो सम्भौता भारतले गराइदिएकाले पनि नेपाली राजनीति दिल्लीलाई अटेर गरेर चलन नसक्ने निश्चित छ। यसकारण पनि नेपालको लोकतन्त्र दिल्लीको गोठालेमीरीमा रूपान्तरण हुनका लागि अर्का सत्ता परिवर्तनको आहट आउन थालिसक्यो।

स्वाधीनताको हैसियत बढेको थियो भने संविधान जारी गर्दा सत्तामा जाने हतारोका साथ देखिएको अटेरीपन सार्वभौमशक्ति निर्माण भएको मान सकिन्थ्यो। अहिले आएर जी हजुरीमा परिणत भएको कम्युनिष्ट शासनले अन्ततः भारतका सामु निउरीमुन्टीन कै परिणाममा पुऱ्याउने वातावरण विकसित हुनथालेको छ। यसले हाम्रा जनप्रतिनिधिहरू कर्ति स्वाधीन भन्ने प्रश्नसमेत जन्माएको छ।

र, राजदरवारको शक्ति खासेर दिल्ली दरवारमा बुझाउने परिवर्तन गरिएछ भन्ने थक्क थक्क सत्तासीन र प्रतिपक्षी पार्टीभित्र प्रशस्त्रै भेटिन्छ। माओवादी र एमालेको एकीकरण राख्ने एमालेको बुद्धिजीवीको यो भनाइले परिस्थिति बुझन काफी छ- आखिर राजनीति भनेको बाँडीचुँडी खाने सम्भौता न रहेछ। ०६३ सालको परिवर्तनपछिको यथार्थ यही हो र स्थिरता आयो भनेर जुन खुशीयाली थियो, सत्ताधारीकै जनप्रतिनिधिको यो अनुभूतिले राजनीति के हो, मुख्याङ्गो उत्तरिदिएका छ।

स्मरणरहोस, जनविरोधी, राष्ट्रिय ठग फिलिप्सका मार्कोसलाई सत्याच्यूत गर्न जनादेशमा चल्ने, जनादेशलाई राजमार्ग मानेर अधि बढ्ने मारिया कोराजिन अविवनो फिलिप्सको १९५४ राष्ट्रपति बनिन, फिलिप्सवासी उनलाई लोकतन्त्रकी आमा भनेर आदार गर्न्न। १९८६ की वर्ष महिला अविवनोको मृत्यु हुँदा, सिल्गो फिलिप्स स्तव्य भयो, अँसु बगायो। जनयुद्ध, जनआन्दोलनपछि आएको बसन्त परिवर्तन, जनता र देशको भागमा उहाँ छटपटी, उहाँ हुटहुटी। एकजना पनि जनसम्मानित राजनेता जिमिन सकेनन्, जो सत्तामा पुगे, ती सबै राष्ट्रिय ठग मार्कोस भन्दा भिन्न जन्मिएनन।

इतिहास हेने हो भने चीनका देढ, थाइलैण्डका राजा भूमिल सम्प विश्व लोकतन्त्रका १५ विश्वहस्तीमा गरिन्छन्। जननि जन्मभूमिश्व र्वर्गादपि गरियसी भन्ने मान्यता राख्ने गोर्खालाई नेपाल बनाउने बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको सालिक मास्ने राजनीतिक पातकीहरू बालामा राम्रारी बुझ्नुपर्छ। यही नीतिको धमाका हो प्रवण्डले अर्का अध्यक्ष दिल्लीमा एका बेलामा आपू प्रधानमन्त्री हुने भयाली पिटेको अन्तर्घनी र फर्केपछि ओलीले दिएको प्रतिघनी।

निश्चय नै भारतको विदेश नीति कार्यान्वयनका लागि एस जयशक्तराई गैर सांसदको रूपमा विदेशमन्त्री बनाइनु भनेको अमेरिका र चीनको द्वन्द्वबाट भारतलाई लाभ दिलाउन, पाकिस्तानलाई दबाबामा राख्न, रूस, जापान, कोरियासँगको सम्बन्ध सञ्चालन र प्रवर्द्धनमा केन्द्रित हुनेछ तर नेपालमा बढ्दो पश्चिमा र चीनको पदचापलाई भारत सहन्न भन्नु मुख्ता हुनेछ। एस जयशक्तर नेपाली नेतालाई राम्रारी बुकेका र प्रधानमन्त्री मोदीले नेपालबाटे लिने निर्णयमा उनको हात देखिने टिप्पणी धैरै कुट्टीतिहरूको रहेको छ। यसको अर्थ नेपाल भारत सम्बन्ध समस्यामा नजाला, नेकपाका लागि कठिन दिनको सुरुआत चाहि हुनथालेको अर्थमा बुझ्नुपर्ने हुन्छ।

अराजकता र अप्रजातान्त्रिक शैलीमा निर्कूशता काची च्यापेर अधि बढेको ओली सरकार र नेकपाभित्र एकाएक राजनीतिक चढ ग्राउ सुरु भएको छ। मूलधारको माओवादी दुक्रा दुक्रा भएर मूलधारको सत्तामा

तर लोकतन्त्रको पवित्र मान्यतामा तिनको नाम करै देखिएन। यी यस्ता राजनीतिक अपराधी बनेका छन्, जसले आफ्नो सार्वभौमिक अधिकार पराइलाई बुझाएर सत्तालाई उत्थ बनाएर चुन्नमा महारथ हासिल गरिरहेका छन्। कालो इतिहास यिनलाई किन याति यारो भएको होला ? नेतामा एकदिन मर्तुपर्छ भन्ने हेकका नहुनु र वीरको मृत्यु मर्तु इच्छाशक्ति नजानु नेपालकै दुर्माग्य बन्न पुगेको छ।

अब त स्थिरता आउला भनेको त माओवादी, एमाले र कांग्रेस भनेका आज पनि रक्तपातका जोखिम कै रूपमा छन्। यिनले जे गरिरहेका छन्, त्यो भनेको यिनले कुनै पनि बेला रक्तपातपूर्ण सुनामीलाई जन्माउन सक्छन्। यिनले आफूमा रहेको शान्ति र समृद्धि जन्माउने ताकत र उर्बर बिज भारतको आशीर्वदनमा मात्र छ भन्ने भ्रम पालिरहेका छन्। यही कारण स्वदेशलाई त्रासदीको

जनाकांक्षाकै दुरुपयोग ? नेपाल विदेशीको घाताबाट बच्यो भने धूमाको सागरमा लोकले नुहाइरहनु पर्ने र धूमापात्रहरूलाई फूलको माला पहन्याइरहनु पर्ने बायधताबाट लोकले अफै १०४ वर्ष मुक्ति पाउलाजस्तो छैन।

अलिकित उत्तर र परिचयाको अलिकित दिल्लीको अखण्ड कीर्तन र आराती गर्नु तै नेपालको गणतन्त्र र लोकतन्त्र र प्रजातन्त्र हो त?

स्वतन्त्र विश्वेषकहरू भन्नन्- वर्णकरहरू सिख्याई बन्ने बेर लगाउदैनन्। यिनलाई स्वत्वको चीरहरण कै हो ? स्वत्वको गोरव कर्त्तव्यहरू हुन्ने हो ? केही थाहा हुन्न। आत्मसम्मान बस्ने स्थानमा ग्रहण लागेपछि यस्तै हुन्न। हाम्रा नेताहरू यस्तै आहारहरू यस्तै रिहरेका थिए, तिड्ग उमिए। जो साइकलमा यिए, उनीहरू पनि उत्तिएरो रोकिए। चलिरहेको मोटर टक्क रोकिए। मलाई लाग्यो ताहाउन टाक्क रोकिए। लौ कुनै विपति पो आयो कि जस्तो लाग्यो। मिनेटरपरपछि सबै चलायामन भए। आ-आफ ना बाटो लागे सबै। एकजना विश्वविद्यालयको ढोका पार गर्दै गरेको व्यक्तिलाई मैले सोधै-घण्टी बज

कर्पोरेट

• विद्युतीय सवारी खरिदमा ग्लोबल आइएमई बैंकको सहुलियत कर्जा

ग्लोबल आइएमई बैंकले विद्युतीय सवारीसाधन खरिदमा विशेष सहुलियत कर्जा उपलब्ध गराउने भएको छ। विश्व वातावरण दिवसका अवसरमा वर्षिक ९ दशमलव ६ प्रतिशत मात्र व्याजदरमा वातावरणमैत्री विद्युतीय सवारीसाधन खरिदका लागि कर्जा उपलब्ध गराउने बैंकका कामु कार्यकारी प्रमुख महेश शर्मा ढाकालाले बताएँ।

विकास र वातावरणबीच सन्तुलन हुन सके मात्र हामीले हासिल गर्ने उन्नति दिगो र मानव उपयोगी हुने भएकाले नै बैंकले वातावरणमैत्री योजना ल्याएको उनले जानकारी दिए। बैंकले बैंकिंग सेवाका साथै समाज र वातावरणप्रति आफ्नो दायित्व निर्वाह गर्ने तथा आफ्ना ग्राहकलाई विशेष सुविधा दिने उद्देश्यले

विस्तार गरेको छ। देशभर शाखा विस्तार गर्ने क्रममा मूलपानी शाखा गत बुधवारबाट सञ्चालनमा ल्याएको बैंकले जनाएको छ।

मूलपानी शाखाको कागेश्वरी-मनोहरा नगरपालिकाका मेयर कृष्णहरि थापा र सन्नाइज बैंकका सञ्चालक समिति सदस्य ई. बच्छराज तातेडले सुन्युक्त रूपमा उद्घाटन गरे। कार्यक्रममा सन्नाइज बैंकका निमित्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृत आशा रामा अधिकारीलागत बैंकका पदाधिकारीहरूको उपस्थिति रहेको थिए।

मूलपानीगा शाखा विस्तार गरेसँगै बैंकका देशभरमा शाखा संख्या १ सय ३७ शाखा, २६ राजस्व संकलन काउन्टर, १ सय ४५ एटिएम, ९ एक्स्टेन्सन काउन्टर तथा १ सय ४० शाखाहित बैंकिंग सेवा र नेपालबाहिर ३ प्रतिनिधिरसम्पर्क कार्यालयामार्फत बैंकिंग सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

त्यसै, बैंकले अत्याधुनिक प्रविधियुक्त भाइबर बैंकिंग, मोबाइल बैंकिंग तथा इन्टरनेट बैंकिंग सेवा प्रदान गर्दै आएको जनाएको छ। विनाधितो १५ लाख रूपैयोसम्म प्रोफेसनल कर्जा प्रदान गर्दै आएको बैंकले अस्ट्रेलिया, बेलायत र भारतमा प्रतिनिधिरसम्पर्क कार्यालय स्थापना गरेसमेत सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

यस्ता विभिन्न योजना ल्याउने गरेको छ।

बैंकले सबै क्षेत्र र वर्गसम्म बैंकिंग सेवाको पहुँच रुप्याउने उद्देश्यले हालसम्म १ सय ३७ शाखा, २६ राजस्व संकलन काउन्टर, १ सय ४५ एटिएम, ९ एक्स्टेन्सन काउन्टर तथा १ सय ४० शाखाहित बैंकिंग सेवा र नेपालबाहिर ३ प्रतिनिधिरसम्पर्क कार्यालयामार्फत बैंकिंग सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

त्यसै, बैंकले अत्याधुनिक प्रविधियुक्त भाइबर बैंकिंग, मोबाइल बैंकिंग तथा इन्टरनेट बैंकिंग सेवा प्रदान गर्दै आएको जनाएको छ। विनाधितो १५ लाख रूपैयोसम्म प्रोफेसनल कर्जा प्रदान गर्दै आएको बैंकले अस्ट्रेलिया, बेलायत र भारतमा प्रतिनिधिरसम्पर्क कार्यालय स्थापना गरेसमेत सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

• मूलपानीमा सनराइज बैंकको शाखा

सनराइज बैंकले काठमाडौंको मूलपानीमा शाखा

• महालक्ष्मी लाइफको जीवन हेरचाह योजना

महालक्ष्मी लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेडले चौथो योजनाका रूपमा जीवन हेरचाह बिमा योजना ल्याउने भएको छ। २६ जेठ आइतबारबाट बित्री सुरु गरिने जीवन हेरचाह बिमा योजनामा स्थादी बिमा, पेन्सन बिमा तथा आवधिक बिमा योजनाको समिश्रण रहेको छ। यो योजना नेपालको बिमा बजारमा नौलो प्रस्तुति रहेको कम्पनीले दाबी गरेको छ।

केटाकेटी र सन्तानको सुरक्षित भविष्यलाई

लक्षित गरी ल्याइएको यो बिमा योजनामा प्रस्तावक (अभिभावक)को मृत्यु भएमा इच्छाइएको व्यक्तिलाई बिमाक रकम एकमुष्ट तुरन्त भुक्तानी गरिनेछ। बिमाक रकम भुक्तानीपछि पनि बिमाले निरन्तरता पाउँदै अवधि समाप्ति नम्बरसम्म प्रत्येक तीन-तीन महिनामा बिमाक रकमको २ दशमलव ५ प्रतिशत बाँकी जीवन निर्वाह भत्ता (पेन्सन)का रूपमा पाइरहने, बाँकी अवधिका लागि बिमा शुल्क तिर्नुपर्ने र भुक्तानी अवधि समाप्तिपछि पुनः बिमाक रकम र आर्जित बोनस एकमुष्ट भुक्तानी पाउने व्यवस्था गरिएको छ। त्यसै प्रस्तावक दुर्घटनामा स्थायी

अपांग वा अशक्त भएमा बाँकी अवधिको बिमाशुल्क छुट हुने र १२ वर्षसम्म त्रैमासिक रूपमा बिमाक रकमको २ दशमलव ५ प्रतिशत जीवन निर्वाह भत्ता उपलब्ध हुने व्यवस्थासमेत गरिएको छ।

नेपालको बिमा बजारमा केटाकेटी बिमामा बच्चाको मृत्युपछि बिमा योजना रद्द हुने व्यवस्था रहेको छ। तर, महालक्ष्मी लाइफले ल्याएको योजनामा इच्छाइएको वा बच्चाको मृत्युपछि पनि बिमाले निरन्तरता पाइरहने र सो बिमा परिवारको इच्छाइएको व्यक्ति वा दोसो सत्तानामा हक्क हस्तान्तरण हुने एकदमै नौलो व्यवस्था गरिएको छ। साथै प्रस्तावक जीवित रहेको अवस्थामा भुक्तानी अवधि समाप्तिपछि बिमाक र आर्जित बोनस एकमुष्ट पाउने व्यवस्था रहेको छ।

२७ माघ ०७५ बाट कारोबार प्रारम्भ गरेको महालक्ष्मी जीवन हेरचाह बिमा कम्पनीले अहिलेसम्म ४५ भन्दा बढी जिल्लामा तालिम र जनयेतनमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिसकेको छ भने देशभर ३० भन्दा बढी

शाखा तथा उपशाखा सञ्चालनमा ल्याइसेन्सको छ। चालू आर्थिक वृश्चिकै शाखा तथा उपशाखा संख्या ५० पुऱ्याउने पनि कम्पनीले लक्ष्य लिएको छ।

• सिद्धार्थ बैंकका

दुई नयाँ शाखा

सिद्धार्थ बैंकले दोलखाको चरिकोट र रामेछापको गोकुलगांगामा शाखा विस्तार गरेको छ। चरिकोट शाखा गत बुधवार र गोकुलगांगा शाखा बिहीबारबाट सञ्चालनमा ल्याइएको हो। बैंकको चरिकोट शाखाको उद्घाटन भीमेश्वर नगरपालिकाका मेयर भरतबहादुर केसी तथा गोकुलगांगा शाखाको गोकुलगांगा गाउँपालिकाका अध्यक्ष खड्गबहादुर सुनुवारले गरे। त्यसै शाखाहित बैंकिड सेवाको बैंकका प्रवर्द्धक सेयरधनी आत्मकृष्ण श्रेष्ठले गरे।

सबै क्षेत्र र वर्गसम्म बैंकिड सेवाको पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले बैंकले देशभर चार एकटेन्सन काउन्टरसहित १ सय ५६ शाखा, १ सय ६९ एटिएम र १ हजार ३ सञ्चयनदा बढी पिओरेस मेसिनमार्फत उच्चस्तरीय बैंकिड सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

• आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्स र गरिमा विकास बैंकबीच बैंकास्योरेन्स सम्भौता

आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी र गरिमा विकास बैंकबीच बैंकास्योरेन्ससम्बन्धी सम्भौता भएको छ। इन्स्योरेन्सका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत श्रीचन्द्र भट्ट र बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत गोविन्दप्रसाद ढकालले बैंकास्योरेन्ससम्बन्धी सहमतिप्रतमा हस्ताक्षर गरेका हुन्। सम्भौतासँगै गरिमा विकास बैंकको कुनै पनि शाखाबाट छिटोछरितो र सहज रूपमा आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनीको जीवनबीमासम्बन्धी सम्पूर्ण सुविधा लिन सकिनेछ। आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्सले हाल ७६ शाखामार्फत बिमा सेवा प्रदान गर्दै आएको छ। कम्पनीले सरल सावधिक, बालशिका, आजीवन, नगदफिर्ता, साडे तीन गुण रक्षावरण तथा आजीवनलगायत विभिन्न १० बिमा योजना ल्याएको छ।

प्रेसमाथि अंकुश अर्थात् नागरिक अधिकारमाथि अंकुश

विचाराधीन रहेको प्रेसमा सञ्चारसम्बन्धी विधेयकमा सञ्चारकर्मीले सम्मूलताविरुद्ध समाचार लेखेमा ५० लाखवेखि एक करोड रूपैयोसम्म जरिवाना गर्ने भने शब्दावली प्राविधिक त्रुटिवश पर्न गएकाले सञ्चारकर्मीसँग बृहत् छलफल गरी सो सच्चाइने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु। प्रेस सरकार प्रेस स्वतन्त्रताप्रति पूर्ण प्रतिबद्ध रहेको छ। यो भन् भयकर खतरनाक देखियो। भूलवश परेको कुरा भूलवश परित भई कानुन बने के गर्ने ?

यो मध्येको आन्दोलन अर्थात् अधिकारका लागि भनेको आन्दोलनमात्रामा मानिएको निर्वाह ? प्रदेश-२ मा कत्तेबाट निर्वाह भएर त कानुन बन्नै ? प्रदेश प्रहरीसम्बन्धी विधेयक प्रदेश सम्भामा दर्ता भएका वेला पनि त्यसमा दलित समुदायको दूली असञ्चुटि देखियेको थियो।

दलित अधिकारकर्मीले मुख्यमन्ती कार्यालय धर्नु गर्नुपर्ने अवस्था आएको थियो। त्यसवेला पनि विधेयक निर्माणकर्ताले यस्तै प्राविधिक त्रुटि भएको दिएका थिए।

वास्तवमा लोकतन्त्रलाई दुरुस्त राज्यका लागि एउटा अहम् आयाम भनेको प्रेस हो। कुनै पनि सरकारको आवारणको ऐना भनेको प्रेस हुँच। लोकतन्त्रमा सार्वभौमताता लोकको हुन्छ, जसको अभिव्यक्ति उसको समिलित सरकारले ल्याएको तथा जातीय सञ्चारमा एक राज्यको रूपमा उपलब्ध गरिएको छ। विचाराधीन रहेको सम्बन्धी विधेयकमा विरोधको चर्को स्वर नसुनिनुमा खासै अवधम लाग्दैन। प्रेसबाट र प्रेसका कारण सचेतना अपनाएर पाइला अधि बढाउने राजनीतिकर्मी प्रेसमाथि आफ् नो तजबिजी कानुनी हथैडै चलाउन रति पनि लाज मादैनन्। तिनका पार्टीभित्र पत्रकारल

